

school
verlater

schoolverlater

Je hebt besloten dat de tijd van studeren voorbij is. Misschien ben je opgelucht. Maar wellicht sta je voor nieuwe verantwoordelijkheden. Voor een eigen inkomen zorgen bijvoorbeeld. Daarvoor zal je op zoek moeten naar een job. Dat kan makkelijk gaan, maar zeker is dat niet. Omdat je dat niet kan voorspellen, zijn er enkele zaken die je best in orde brengt, onmiddellijk nadat je de school hebt verlaten. De belangrijkste stappen in afwachting van een job worden hieronder beschreven.

Inschrijving bij de VDAB

Studeren is voorbij

Wie beschikbaar is voor de arbeidsmarkt, kan zich inschrijven als werkzoekende. Beschikbaar voor de arbeidsmarkt wil zeggen dat je klaar en bereid bent om een job aan te nemen als die je wordt aangeboden. Inschrijven doe je best onmiddellijk na je studie, ook als je geen diploma hebt gehaald of je schooljaar niet hebt afgemaakt. Als je later toch beslist om verder te studeren, is dat geen probleem.

Je hebt er alle belang bij om je in te schrijven als werkzoekende, want daarmee maak je duidelijk dat je werk wil. Van dan af begint je wachttijd te lopen. Als je na het einde van die wachttijd nog geen job hebt, krijg je een wachtuitkering. Na die inschrijving, kan je ook beroep doen op de diensten van de VDAB, b.v. om informatie te krijgen over speciale tewerkstellingsprogramma's voor jongeren of om aan gunstige voorwaarden opleidingen van de VDAB te volgen.

Inschrijven als werkzoekende doe je bij de VDAB, al zal je uiteindelijk een uitkering krijgen van de RVA. De RVA is bevoegd voor werkloosheidsuitkeringen en de VDAB is bevoegd voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleidingen. Als je in Brussel woont, kan je terecht bij de BGDA.

Recht op een uitkering

Een uitkering krijg je niet meteen en ook niet automatisch. Je moet eerst een punt gezet hebben achter het onderwijs met volledig leerplan, niet meer leerplichtig zijn en een wachttijd doorlopen. Je moet de volgende leerjaren gevolgd hebben (je moet niet geslaagd zijn):

- een middenstandleercontract of industrieel leercontract
- het derde jaar van het technisch of beroepssecundair onderwijs
- het zesde jaar van het algemeen secundair onderwijs

Voor het buitengewoon onderwijs zijn er voorwaarden naargelang de onderwijsvorm. Vraag informatie in je school of bij de vakbond.

Wachttijd

Je moet dus eerst een wachttijd doorlopen. De duur van de wachttijd verschilt naargelang je leeftijd:

- 155 dagen wachttijd voor wie nog geen 18 jaar oud is
- 233 dagen voor jongeren van 18 tot minder dan 26 jaar
- 310 dagen voor de jongeren van 26 tot minder dan 30 jaar

Tijdens de wachttijd mag je werken. De wachttijd loopt door. Er is wel een uitzondering: als je in juli, augustus of september werkt met een studentencontract en geen volledige RSZ-bijdrage betaalt, wordt je wachttijd verlengd met de duur van de job.

Wanneer schrijf je je in?

Als je op 1 juli 2005 jonger bent dan 18 jaar, dan schrijf je je in op 1 juli. Ben je ouder dan 18, dan moet je je inschrijven voor 1 augustus. Als je een middenstandopleiding volgt, dan kan je je onmiddellijk na die leertijd inschrijven. Je leeftijd doet er niet toe. Om te berekenen wanneer je recht hebt op een uitkering, is de datum van inschrijving cruciaal. Schrijf je je later in dan strikt mogelijk is, b.v. na de tweede zittijd, dan gaat de wachttijd in vanaf de datum van inschrijving. Je krijgt dan ook pas later een wachtuikering.

Waar moet je je inschrijven?

Je kan inschrijven via de VDAB-website (www.vdab.be) of via het nummer 070/34.50.00 (elke werkdag van 8 tot 20u). Je kan je ook inschrijven in het plaatselijk VDAB-kantoor of in de werkwinkel. Neem je SIS-kaart en je identiteitskaart mee. De adressen van de kantoren vind je op de VDAB-website.

Werk gevonden

Als je een job hebt gevonden, moet je de VDAB verwittigen. Ook wanneer die job afgelopen is, moet je dat laten weten. Vraag dus zeker na elke tewerkstelling een C4. Dat is een formulier waarmee je kan aantonen dat je gewerkt hebt, maar ook dat er een einde is gekomen aan die periode van tewerkstelling. Wie in z'n wachttijd werkt en een uitnodiging van de VDAB krijgt, moet onmiddellijk laten weten dat hij aan het werk is.

Documenten bij inschrijving

Je krijgt een formulier C109/art. 36. Dat formulier moet je laten invullen door de directie van je middelbare school of door je leersecretaris. Zo kan je bewijzen welke studie je hebt gevolgd en wanneer je die hebt beëindigd.

Je krijgt ook een inschrijvingskaart A23. Bewaar die kaart heel goed. Je hebt die kaart nodig als je werk hebt gevonden en als je wachttijd ten einde is.

Inschrijving bij een ziekenfonds

Studeren is voorbij

Tot 25 jaar ben je voor geneeskundige verzorging en uitkeringen in principe verzekerd via je ouders. Maar als je gaat werken, moet je je verplicht zelf verzekeren. Na je inschrijving bij een ziekenfonds

heb je recht op de terugbetaling van de kosten van geneeskundige zorgen en op een uitkering als je onmogelijk in staat bent om te werken.

Wanneer moet je je inschrijven?

Je schrijft je in als je wachttijd ten einde loopt of als je aan het werk gaat.

Waar moet je je inschrijven?

Je kan inschrijven bij een ziekenfonds naar keuze (zie hierna) of bij de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (HZIV). Neem je sociale identiteitskaart en het attest van 'rechthebbende' mee. Dat krijg je van je werkgever of van de uitbetalingsinstelling van de werkloosheidsuitkeringen.

Kinderbijslag

Tot 31 augustus van het kalenderjaar waarin je 18 jaar wordt, hebben je ouders sowieso recht op kinderbijslag voor jou. Verder behouden ze het recht op kinderbijslag tot je 25 jaar bent onder volgende voorwaarden:

- als je een leerovereenkomst hebt afgesloten en als de bezoldiging of sociale uitkeringen niet meer bedragen dan 435,18 € bruto per maand
- als je onderwijs met volledig leerplan volgt
- als je niet meer leerplichtig bent, maar een erkende vorming of een vorm van secundair onderwijs met beperkt leerplan volgt, voorzover de bezoldiging of de sociale uitkeringen niet hoger zijn dan 435,18 € per maand
- als je geen onderwijs met volledig leerplan meer volgt, maar je eindwerk voorbereidt aan het einde van het hoger onderwijs (telt slechts gedurende een jaar)
- als je je studies, een leerovereenkomst of een opleidings-

schoolverlater

programma hebt beëindigd, of in de loop van het school- of academiejaar beëindigt op voorwaarde dat je als werkzoekende bent ingeschreven en een aanvraag om een wacht- of werkloosheidsuitkering hebt ingediend. De kinderbijslag wordt toegekend gedurende een termijn van 270 of 180 kalenderdagen al naargelang je op het ogenblik van de aanvraag voor een werkloosheids- of wachtuitkering 18 jaar bent of niet. De termijn van 270 of 180 kalenderdagen wordt verlengd met de periode waarin je met een studentencontract werd tewerkgesteld tijdens de maanden juli, augustus en september. Als je een winstgevende bezigheid hebt uitgeoefend waarvoor je een bezoldiging ontvangt van meer dan 435,18 € per maand, dan wordt de toekenning van de kinderbijslag voor die hele maand opgeschort

Nadat je 25 jaar bent geworden, hebben je ouders in geen geval nog recht op kinderbijslag voor jou.

Nog altijd werkloos?!

Evaluatie

Als je na de wachttijd nog altijd werkloos bent, moet je je vooral niet laten ontmoedigen! Maak een balans op van de voorbije periode en probeer te ontdekken wat er mis is gegaan.

Ben je voldoende opgeleid? Mik je te hoog? Solliciteer je in de juiste sector? Slaag je er voldoende in om je sterke kanten naar voor te schuiven? Mankeer je bepaalde kennis of vaardigheden en zal je toch nog ergens een bijkomende opleiding of vorming moeten volgen?

Misschien kan je een eerste werkervaring opdoen via één van de speciale tewerkstellingsprogramma's van de overheid of via uitzendarbeid. Er zijn verschillende programma's om zoveel mogelijk (jonge) werklozen aan het werk te krijgen. Vraag hierover

inlichtingen bij de VDAB. In ieder geval kan een werkgever aan de hand van jouw werkkaart zien of je voldoet aan de voorwaarden waarmee hij een vermindering van werkgeversbijdragen krijgt. Je krijgt die kaart bij het werkloosheidsbureau of via de website van de RVA (www.rva.fgov.be).

Werkloosheidsuitkeringen

Als je op het einde van de wachttijd geen werk hebt, dan heb je recht op een wachttuitkering of een werkloosheidsuitkering. De aanvraag doe je bij een uitbetalingsinstelling. Er zijn vier mogelijkheden:

- Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV)
- Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België (ACLVB)
- Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV)
- Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen (HVW)

De adressen van de uitbetalingsinstellingen vind je hierna.

Hoe en wanneer?

Je moet het volgende meenemen:

- identiteitskaart
- inschrijvingskaart van de VDAB
- rekeningnummer waarop de uitkering mag worden gestort
- formulier C 109/art. 36 dat je na de wachttijd door de directie van je secundaire school (of leersecretaris) hebt laten invullen
- formulier van de mutualiteit

Dan krijg je een controlekaart.

Vervolgens moet je je inschrijving als werkzoekende bevestigen door je te melden op het bevoegde plaatsingsbureau van de VDAB of de BGDA. Daar krijg je een controlekaart. Die bevestiging moet gebeuren tegen het einde van de wachttijd en ten laatste binnen de 8 daaropvolgende dagen.

Bedrag van de wachtvergoedingen

De bedragen per dag en per maand verschillen naargelang de omstandigheden: ben je gezinshoofd? Ben je alleenstaande en jonger dan 18 jaar, tussen 18 en 20 jaar of 21 jaar en ouder? Woon je samen met een partner die een inkomen heeft uit arbeid of met een partner die alleen een vervangingsinkomen heeft? Al die factoren bepalen het bedrag dat je krijgt.

Jobclubs van de VDAB

Als je hulp nodig hebt om een job te vinden, kan je terecht bij de jobclubs van de VDAB. Daar krijg je informatie over en wordt je getraind om efficiënter te solliciteren: opstelling van een c.v., schriftelijk of telefonisch contact leggen met werkgevers, voorbereiding op een sollicitatiegesprek, overzicht van de kanalen met vacatures. Inschrijven kan via het VDAB-kantoor in de buurt.

Toch nog iets bijleren?

Via allerlei opleidingen kan je zwakke punten bijschaven of juist je sterke punten verder ontwikkelen. Er zijn ook opleidingen die meer afgestemd zijn op persoonlijke ontwikkeling: spreken voor een publiek, time-management, sollicitatietraining enz. Je vindt een groot aanbod via www.wordwatjewil.be (zie ook de folder: Leren na school).

Opmerkingen

De tekst van deze folder is niet van toepassing op mensen die als zelfstandige aan de slag willen.

Telkens als er in de tekst wordt verwezen naar de VDAB, geldt voor jongeren uit Brussel dat ze zich moeten wenden tot de BGDA.

Adressen, folders, websites

Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Ernest Blerotstraat 1 – 1070 Brussel – 02/233.42.11

publi@meta.fgov.be en www.meta.fgov.be

Folder: Wegwijs in de eerste job en Wegwijs in de overstap van werkzoekende naar zelfstandige

Voor het adres van een VDAB-kantoor in de buurt, bel je tussen 8 en 20u naar het callcenter op 070/34.50.00 of zoek je op www.vdab.be. Op de website vind je ook informatie over de jobclubs.

Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling (BGDA)
Anspachlaan 65 - 1000 Brussel – 02/505.14.11

info@bgda.be en www.bgda.be

Rijksdienst Voor Arbeidsvoorziening (RVA)

www.rva.be

Uitbetalingsinstellingen

Voor de plaatselijke afdelingen van de vakbonden: zie websites.

ACV

Haachtsesteenweg 579 - 1031 Brussel - 02/246.31.11

www.acv-online.be

Folder: De gids voor schoolverlaters en werkende jongeren

ABVV-jongeren

Hoogstraat 42 – 1000 Brussel – 02/506.82.11

www.abvv.be

Folder: Opzak... de gids voor schoolverlaters, jonge werkzoekenden, werklozen en werknemers

ACLVB

Koning Albertlaan 95 – 9000 Gent – 09/222.57.51
aclvb@aclvb.be en www.aclvb.be

Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen (HVW)
Brabantstraat 62 - 1210 Brussel – 02/209.13.13
info@hvw.fgov.be en www.hvw.fgov.be

Ziekenfondsen

Voor de plaatselijke kantoren van de ziekenfondsen: zie websites.

Christelijke Mutualiteit
Haachtsesteenweg 579 - 1030 Brussel – 02/246.41.11
www.cm.be

Liberaal Ziekenfonds
Livornostraat 25 – 1050 Brussel – 02/542.86.00
www.mut400.be

Onafhankelijk Ziekenfonds
Boomsesteenweg 5 – 2610 Antwerpen – 078/15.24.21
www.onafhankelijkziekenfonds.be

Socialistische Mutualiteit
Sint-Jansstraat 32 – 1000 Brussel – 02/515.04.50
www.socmut.be

Vlaams Neutraal Ziekenfonds
Hoogstratenplein 1 – 2800 Mechelen – 015/28.90.90
www.vnz.be

JIP

En dan is er ook nog het JIP!

Wil je meer uitleg over dit thema? Wil je één van de vermelde websites of folders bekijken? Loop dan binnen in het JIP of jongereninformatiepunt. Je kan er terecht met vragen of problemen in verband met wonen, werk, seks, relaties, sport, jeugdverenigingen, vorming, drugs, geld, cultuur, toerisme, mobiliteit, gezondheid, onderwijs, geweld enz.

In een JIP kan je zelf informatie opzoeken, maar je bent er ook welkom voor een gesprek. Als je wil, zoekt de JIP-medewerker mee naar een antwoord op je vraag of een oplossing voor jouw probleem. Heb je verder advies, hulp of begeleiding nodig, dan word je doorverwezen naar een persoon of dienst die je verder kan helpen.

Voor het adres en het telefoonnummer van een JIP in de buurt: zie www.jips.be.

Voorjaar 2006

Delta vzw - Netwerk van JIPS
Vijverlaan 53 • 2610 Wilrijk • T. 03/820.95.31 • info@jips.be
www.jips.be